

Přivítání:

Milost našeho Pána Ježíše Krista, láska Boží a přítomnost Ducha svatého se všemi vámi. Amen.

Introit: Žalm 103:8-18

⁸ Hospodin je slitovný a milostivý, shovívavý, nejvyšší milosrdný; ⁹ nepovede pořád spory, nebude se hněvat věčně. ¹⁰ Nenakládá s námi podle našich hříchů, neodplácí nám dle našich nepravostí. ¹¹ Jak vysoko nad zemí je nebe, tak mohutně se klene jeho milosrdenství nad těmi, kdo se ho bojí; ¹² jak je vzdálen východ od západu, tak od nás vzdaluje naše nevěrnosti. ¹³ Jako se nad syny slitovává otec, slitovává se Hospodin nad těmi, kdo se ho bojí. ¹⁴ On ví, že jsme jen stvoření, pamatuje, že jsme prach. ¹⁵ Člověk, jehož dny jsou jako tráva, rozkvétá jak polní kvítí; ¹⁶ sotva ho ovane vítr, už tu není, už se neobjeví na svém místě. ¹⁷ Avšak Hospodinovo milosrdenství je od věků na věky s těmi, kteří se ho bojí, jeho spravedlnost i se syny synů, ¹⁸ s těmi, kteří dodržují jeho smlouvu, kteří pamatují na jeho ustanovení a plní je. Amen.

Píseň (1): 161

Modlitba:

Hospodine, náš nebeský Otče, dnes je neděle, den vzkříšení tvého Syna a našeho Pána Ježíše Krista, který za nás hříšné položil svůj svatý život.

A my se dnes nacházíme v podobné situaci jako první Kristovi učedníci. Ti se přece s tebou, Pane Ježíši Kriste, setkali den po sobotě. Měli strach. Nevycházeli ven a byli spolu zavřeni pod jednou střechou. A ty jsi přišel doprostřed toho jejich malého společenství a řekl jsi jim: *Pokoj vám.*

Pane Ježíši, dnes chceme i my prožít tvou přítomnost, tvou blízkost, tvé požehnání, tvůj pokoj. Promluv k nám a buď s námi v Duchu svatém. Buď také se všemi našimi bratry a sestrami, kteří podobně jako my dnes k tobě volají a u tebe hledají posilu a útěchu. Amen.

1. čtení: Lukáš 19:1-10

Píseň (2): 672

2. čtení: Jonáš 4

Slovíčko pro děti:

1) Děti, slyšely jste, že Pán Bůh **ovládá všechno, co stvořil** – živou i neživou přírodu. Zkuste tedy vyjmenovat, co všechno v dnešním biblickém oddílu Hospodin používá a ovládá.

(**Odpověď:** Skočec, brouk, Slunce, žhavý východní vítr.)

2) A také jste slyšely, že Pán Bůh **miluje všechno, co stvořil**. Co, nebo koho především - podle dnešního textu - Hospodin miluje?

(**Odpověď:** Jonáše, obyvatele Ninive a zvířata.)

2a) Jak se projevuje **Boží láska k Jonášovi**?

(**Odpověď:** Pán Bůh s ním mluví, i když je Jonáš velice naštvaný.)

2b) Jak se projevuje **Boží láska k obyvatelům Ninive**?

(**Odpověď:** Pán Bůh jim odpouští, že žili špatně a byli zlí. Vždyť oni už Hospodinu přiznali, že nežili dobře a chtějí se změnit – Jonáš 3:7-10).

Děti, Bůh opravdu odpouští každému člověku, který přiznává, že něco zlého provedl, že druhým ublížil, že se nechoval dobře a laskavě k lidem kolem sebe. My věříme, že všechny naše hříchy Pán Ježíš Kristus vynesl na kříž. A tak se Pána Ježíše držíme, protože skrze něj nám Pán Bůh jednou provždy odpustil. A moc přejeme i lidem kolem nás, aby Pánu Ježíši vyznali své hříchy a přijali od něj odpuštění a věčný život.

Kázání:

Milí bratři a milé sestry,

nesmějte se Jonášovi! Někdo by se totiž mohl pousmát nad chováním toho divného proroka. Někdo by se mohl dokonce s lehkým pohrdáním ušklíbat nad Jonášovým neustálým hněvem. Vždyť Jonáš je rozpalený do běla a stále si něco pod vousy brblá! Pořád se mu něco nelíbí! Pořád je s něčím nespokojený! Možná by ho někdo z nás chtěl poklepat po rameni a povzbudit slovy: *No tak, Jonáši, neblbni! Vždyť skrze tvoje kázání se obrátilo celé město k Hospodinu! Skrze tvá slova ninivští litovali zla, které za svůj život hromadili jako tu kopu hnoje na poli. Raduj se, ty starý blázne!*

To napravování Jonáše ale příliš neuspěchejme! Nejprve se musíme vžít do jeho kůže. Jonáš totiž velmi dobře ví, že Hospodin v tu chvíli odpustil úhlavním nepřátelům Božího lidu. Těm, kteří do budoucna představují smrtelné nebezpečí pro Izrael. Takže tím, že Hospodin odpustil kajícím se obyvatelům Ninive a nezničil to město (na rozdíl od Sodomy a Gomory), ohrozil bezprostředně svůj lid!

Co Jonáš žádá? Boží spravedlnost! On požaduje, aby obyvatelé toho mocného a prohnitého města trpěli za své hříchy. Aby byli spravedlivě odsouzeni. Vždyť zlé jednání by nikomu nemělo procházet, ne?

Copak nacistický vůdce Karl Hermann Frank neměl být odsouzen a oběšen za své zločiny v naší zemi, mj. za aktivní podíl na vyhlazení Lidic? Měli ho spíš křesťané zkusit přivést k pokání a pak mu všechno odpustit?

A co třeba farizeus Saul? Vždyť ten tvrdě pronásledoval první církve! My mu to za zlé nemáme... A to ze dvou důvodů: Za prvé proto, že jsme Saulovu tvrdou ruku na sobě jakožto křesťané nikdy nepocítili. A za druhé proto, že známe celý příběh apoštola Pavla až do konce. Víme, že milost, kterou mu Ježíš Kristus dopřál, rozhodně nebyla nadarmo! Ale první křesťané, kteří zažili či z doslechu věděli, co je Saul vlastně zač, ti se ho báli a nevěřili mu – i po jeho obrácení! (Sk 9:26)

Bratři a sestry, když se Bůh smiluje nad námi a nad lidmi, které máme rádi, pak to velice rádi přijímáme. Nám, nenapravitelným hříšníkům, Hospodin v Pánu Ježíši Kristu odpustil. A my jsme mu za to vděční.

Ale co když Hospodin začne to své odpuštění rozšiřovat? Co když najednou začne svou laskavou náruč rozpínat až příliš? Co když začne brát na milost i lidi, kteří si to z našeho pohledu vůbec nezaslouží?

Ani my s tímto Božím jednáním nemusíme souhlasit. Ani nám se to nemusí líbit. Ani nám to nemusí být zrovna po chuti. *To chceš vážně odpustit i tomuto člověku, Pane? Tomu, který nám opakovaně ukradl česnek? Té, která nás s chutí pomlouvala v obchodě? Tomu, který nás šikanoval na základce? Té, která se nestarala o svou stárnoucí matku? Tomu, který opustil svou ženu a své děti?*

To máš opravdu v úmyslu, Hospodine, odpustit i těm, kteří se k nám chovají špatně? Ještě si to, Bože, rozmysli. Nebyly by přece jen na tyto lidi účinnější tvé mlýny, které sice melou pomalu, ale jistě? Má smysl zrovna tyto darebáky přivádět pod Kristův kříž a odpouštět jim?

To jsou, bratři a sestry, „jonášovské úvahy“. A jsou to závažné úvahy! Protože s tímto Božím odpuštěním se mimo jiné otvírá (lidským pohledem viděno!) i možnost, že se tito lidé jednou vrátí ke starému způsobu života a budou dál druhým lidem škodit.

Jen se trochu zamysleme... Stalo se nám někdy v životě, že jsme nebyli nadšení z některých konkrétních lidí, kteří přišli do kostela na bohoslužby? A jak dlouho nám trvalo, než jsme je byli ochotni vzít na milost? A co večere Páně? Kolikrát jsme si v duchu řekli, že zrovna tito lidé nemají u Kristova stolu co dělat? Řeknete: *Ale my k tomu máme své důvody. My víme, co jsou ve skutečnosti zač.* I Jonáš měl své důvody, když chtěl, aby Hospodin Ninive i s jeho obyvateli srovnal se zemí. Bylo by to spravedlivé. A byl by to také preventivní útok, který by ochránil Izrael před mocným a krutým nepřítelem.

A tak v dnešním biblickém oddíle chce Hospodin Jonáše i nás přesvědčit, že má své hluboké důvody k odpuštění. Možná z našeho pohledu rozevívá svou laskavou náruč až příliš doširoka. Ale on ví, co dělá. A ví také, proč to dělá.

Ale nejprve si Bůh počká, až se Jonáš sám vyjádří. A Jonáš, klobouk dolů, se s tím vůbec nemazlí. Neskrývá své pocity. Svůj hněv v sobě nedusí. Mluví s Hospodinem na rovinu. Však to Všemohoucí unese!

- ¹ *Jonáš se velice rozezličil a planul hněvem. Modlil se k Hospodinu a řekl: "Ach, Hospodine, což jsem to neříkal, když jsem byl ještě ve své zemi? Proto jsem dal přednost útěku do Taršíše! Věděl jsem, že jsi Bůh milostivý a plný slitování, shovívavý a nesmírně milosrdný, že tě jímá lítost nad každým zlem.¹ Nyní, Hospodine, vezmi si prosím můj život. Lépe abych umřel, než abych žil."*

¹ Tato slova patří mezi skutečné klenoty Starého zákona! Vyskytují se na celkem 7 místech (Exodus 34:6-7; Joel 2:13; Žalm 86:15; 103:12; 145:8; Nehemjáš 9:17), ovšem jen Jonáš těmito slovy Hospodinu nadává, místo aby jej chválil!

To je síla, bratři a sestry! Jonáš si dokonce přeje zemřít. Považuje totiž Hospodinovo milosrdenství vůči Ninivanům za zradu. A se zradou se těžko žije. Sami to známe... Když nás někdo zradí, když nám někdo bodne nůž do zad, jak se říká... Z toho se velmi dlouho zotavujeme.

Proto si Hospodin dá tolik práce, aby Jonášovi vysvětlil své jednání. Jemu na Jonášovi velice záleží, což už víckrát prokázal. A tak chce Jonáše přimět k tomu, aby jeho prorok pochopil, že laskavé odpuštění, nabídnutí druhé šance není v žádném případě zrada.

A ještě si prosím všimněte, že Hospodin Jonášovi vůbec nepřipomíná jeho vlastní selhání. Nevmete mu do tváře: *A jak je to dlouho, Jonáši, co jsi ty sám ode mě utíkal? Copak tobě jsem nic odpouštět nemusel? Ty sám jsi čistý jak sníh, že?*

Milostivý Bůh Jonášovi nevyčítá jeho vlastní průšvihy. Jen se ho zeptá:

- *Je dobře, že tak planeš? (Tedy: K čemu je vlastně dobrý ten tvůj hněv?)*

Ale Jonáš Hospodinu neodpoví. On s ním totiž nemluví. Je uražený. Projde ninivskou bránou, usadí se na kopci a tam čeká, že si Bůh své milosrdenství vůči těm pohanům ještě rozmyslí. Jenže Hospodin si nic rozmýšlet nehodlá. Místo toho začne pracovat s Jonášem. A tak nad Jonášem přes noc vyroste rostlina, která mu poskytuje stín, ochranu před žhavým sluncem. A Jonáš má z této rostliny obrovskou radost. Jenže vzápětí Bůh nastrojí broučka, který rostlinu nahlodá – a ona uschne. A to Jonáše opět rozpálí do běla!

Je to vlastně ironie, bratři a sestry! Jonáš plane hněvem, protože Hospodin odmítá zabít 120 tisíc lidí i s dobyt看kem. A teď plane hněvem z lítosti, že uschnula jedna jediná rostlinka! Připomíná mi to všechny radikální ekology, kteří si právě v těchto dnech mnou ruce, protože díky koronaviru se zotavuje a čistí naše planeta.

Ale Hospodin toho Jonášova lítostivého hněvu využije a dá mu potřebnou lekci:

- ¹⁰ *Hospodin řekl: "Tobě je líto skočce, s kterým jsi neměl žádnou práci, jemuž jsi nedal vzrůst; přes noc vyrostl, přes noc zašel." ¹¹ *A mně by nemělo být líto Ninive, toho velikého města, v němž je víc než sto dvacet tisíc lidí, kteří nedovedou rozeznat pravici od levice, a v němž je i tolik dobytka?"**

Hospodin vysvětluje, že on dává i zlým lidem příležitost k pokání a ke změně. Vždyť každý člověk je jeho dílem. Všichni lidé žijí a dýchají z Boží milosti. Každý člověk je Bohem stvořen k jeho obrazu. (Gn 1:26-27; Jk 3:9)

Copak nám, bratři a sestry, není líto, když nám někdo rozbije květináč s kytkou, kterou jsme léta zalévali? Copak nejsme naštvaní, když nám malé děti podupou záhonky? Copak přímo nezuříme, když někdo našim vlastním dětem ubližuje? A Hospodin? Tomu by nemělo být líto spravedlivě zahubit lidí – a to i přesto, že se v životě dopustili mnohých špatných činů?

No, a teď už zbývá jediné: Dokončit Jonášův příběh. Kniha Jonáš totiž nemá konec. Konec této knihy je otevřený. Bůh totiž čeká, jak odpovíme my. Jonáš – ten už nic neřekl. Ale my musíme zareagovat na Boží otázku.

Víte, ve Starém zákoně nacházíme některé lidi, co prosí Boha o odpuštění pro ty lidi, kteří si to vůbec nezaslouží. Abraham prosí za obyvatele Sodomy a Gomory. (Gn 18) Mojžíš se přimlouvá za hříšný Izrael, který se na poušti dopouští modloslužby. (Ex 32) David pláče a nařiká nad smrtí Saula, který mu ze života udělal hotové peklo. (2S 1) Jeremjáš se tak moc modlí k Hospodinu za svůj lid, že ho sám Hospodin musí v jeho modlitbách brzdit. (Jr 7:16)

A vyvrcholením těchto skvělých starozákonních mužů je Ježíš Kristus sám. Pán Ježíš přece odpouští těm, kteří si to z pohledu samospravedlivých lidí vůbec nezaslouží (např. Zacheus!). A z kříže volá:

- *Otče, odpusť jim, vždyť nevědí, co činí.* (L 23:34)

To se Pán Ježíš přimlouval za tebe, bratře. I za tebe, sestro. I za mě. A dokonce i za ty, kterým Boží lásku a jeho odpuštění někdy nedokážeme upřímně přát.

Modlitba: *Pane Ježíši Kriste, nakonec mezi námi není veliký rozdíl. Všichni potřebujeme tvé odpuštění. Všichni potřebujeme tvou milost. A tak v nás svým slovem i Duchem vzbud' odvahu přát druhým lidem tvé odpuštění, tvou lásku, život s tebou. Chválime tě za to, že s námi žiješ. A tak dej, aby tě poznali ještě mnozí lidé po celém světě. I ti, vedle kterých se nám nežije zrovna lehce. Amen.*

Píseň (3): 203

Ohlášky

Zdraví vás br. farář Petr Kulík s celou rodinou. Myslíme na vás a v Duchu svatém jsme dnes s vámi.

Br. farář Kulík s br. kurátorem Mikáčem postupně vkládají videa na náš sborový **youtube kanál: ČCE Javorník nad Veličkou**, odkaz naleznete na našich **sborových webových stránkách**.

(<https://cce-javornik.estranky.cz/>)

Br. farář Kulík může i v této době vykonávat individuální návštěvy a pastorační péči. Pokud máte zájem o návštěvu či třeba jen o telefonický rozhovor, neváhejte kontaktovat br. faráře Petra Kulíka. (mobil: 604 708 768; e-mail: petr.kulik@gmail.com)

Děkujeme všem, kteří se zapojili do modlitebního řetězu (<http://www.modlitby24-7.cz/javornik>). Určitě v brzké době vyhlásíme další. Odkaz bude na našich sborových stránkách.

Přímluvné modlitby a Modlitba Páně

Pane Ježíši Kriste,

s důvěrou se k tobě obracíme, protože věříme, že ti na nás záleží a že ty můžeš pomoci nejen nám, ale celému světu.

Prosíme tě za všechny, kteří trpí a trápí se. Prosíme za nemocné, za ty, kteří zápasí s virovou nákazou. Ale i za ty, co bojují s nemocemi, které jsou stejně či ještě více zákeřné. Prosíme za ty, kteří v této době odcházejí z tohoto světa. Buď jim milostiv, Pane.

Prosíme za všechny, kteří v této složité době mají práce nad hlavu a kterým sil ubývá: Za pracovníky v nemocnicích (lékaři, sestry atd.), policisty, hasiče, vlády zemí po celém světě. Dávej jim sílu, trpělivost, vytrvalost, moudrost a lásku k bližním.

Prosíme za lidi v našem prostředí, aby si vzájemně pomáhali, aby uměli občas upozadit zájmy své i svých nejbližších. Podporuj solidaritu mezi lidmi a braň projevům nenávisti, škodolibosti a násilí.

Prosíme za všechny, kteří v těchto dnech přišli o práci a dostávají se do finančních až existenčních problémů.

Prosíme za všechny, kteří se v době karantény starají o své děti, vaří jim, učí se s nimi, hrají si s nimi víc než obvykle.

Prosíme za kazatele a kazatelky evangelia, aby v moudrosti Ducha svatého zvěštovali i v těchto mimořádných podmínkách tvé slovo, tebe samého.

Prosíme za naši zemi, aby se v ní nešířil jen koronavirus, ale také duchovní probuzení, ducha pokání a víry. Ať mnozí lidé, Pane Ježíši Kriste, uvěří, že ty jsi Zachránce a Spasitel lidského rodu.

Prosíme jeden za druhého, za sebe navzájem...

A společně voláme k tvému Otci modlitbou, kterou jsi nás ty sám naučil:

Otče náš, kterýž jsi v nebesích, posvět' se jméno tvé, přijď' království tvé, buď' vůle tvá jako v nebi tak i na zemi. Chléb náš vezdejší dej nám dnes. A odpusť' nám naše viny, jakož i my odpouštíme našim viníkům. A neuveď' nás v pokušení, ale zbav nás od zlého. Neboť tvé jest království, i moc i sláva, až navěky. Amen.

Poslání: ¹⁴ Protože máme mocného velekněze, který vstoupil až před Boží tvář, Ježíše, Syna Božího, držme se toho, co vyznáváme. ¹⁵ Nemáme přece velekněze, který není schopen mít soucit s našimi slabostmi; vždyť na sobě zakusil všechna pokušení jako my, ale nedopustil se hříchu. ¹⁶ Přistupme tedy směle k trůnu milosti, abychom došli milosrdenství a našli milost a pomoc v pravý čas. (Žd 4:14-16)

Požehnání: *Kéž je nám Bůh milostiv a dá nám požehnání, kéž nad námi rozjasní svou tvář!* (Ž 67:2)

Píseň (5): 485